

Gemeenteraad Vlissingen
Postbus 3000
4380 GV Vlissingen

UW BRIEF VAN	UW KENMERK	ONS KENMERK	DATUM
BEHANDELD DOOR	BEZOEKADRES	TELEFOON	BIJLAGEN
CHJ Hermans	Paul Krugerstraat 1	2097259 / 2103976 +31118487586	7 juni 2022

ONDERWERP
Uitstel aanbesteding Beschermd Wonen en herziening van de planning

Geachte leden van de gemeenteraad,

In deze brief geven wij een toelichting op de brief van de staatssecretaris van VWS, Maarten van Ooijen, d.d. 1 april 2022 over de stand van zaken met betrekking tot de doordecentralisatie beschermd wonen (BW). Ook gaan we in op de gevolgen van deze brief voor de inhoudelijke en financiële doordecentralisatie BW in Zeeland.

De invoering van het woonplaatsbeginsel BW en het objectief verdeelmodel per 1-1-2023 is niet meer haalbaar. De staatssecretaris geeft aan dat hij van dit uitstel gebruik wil maken om de doordecentralisatie BW opnieuw tegen het licht te houden. Met zijn brief zet de staatssecretaris de financiële doordecentralisatie tot komende zomer on hold. We moeten er rekening mee houden dat het kabinet komende zomer ingrijpende wijzigingen zal aanbrengen in de voorwaarden en inrichting van de doordecentralisatie BW. Een nieuw landelijk kader kan tot gevolg hebben dat we de Regiovisie beschermd wonen (BW) - maatschappelijke opvang (MO) die op 27-1-2022 door uw raad is vastgesteld, moeten aanpassen. Dit geldt met name voor het hoofdstuk over de financiële samenwerkingsafspraken (de Partnerschapsafspraken). Op korte termijn heeft de brief van de staatssecretaris directe gevolgen voor de aanbesteding BW 2023-2025. De aanbesteding moet uitgesteld worden en de huidige contracten zullen nogmaals verlengd worden.

Inleiding

In zijn brief aan de Tweede Kamer geeft de staatssecretaris een toelichting op het besluit van 25-2-2022 tot uitstel van de invoering van het woonplaatsbeginsel BW en het objectief verdeelmodel BW. Hij geeft ook aan dat het inhoudelijk doel van de transitie naar beschermd thuis - namelijk meer sociale inclusie van mensen met psychische kwetsbaarheid - onverminderd van belang blijft. Tegelijkertijd wil hij van het uitstel gebruik maken om een aantal aandachtspunten ten aanzien van de doordecentralisatie nogmaals tegen het licht te houden.

Ook de inhoudelijke en financiële gevolgen van de openstelling van de Wet langdurige zorg (Wlz) per 1-1-2021 en van het feit dat beduidend meer cliënten BW overgegaan zijn van de Wmo naar de Wlz dan vooraf ingeschat, worden onderzocht.

Eind juni 2022 neemt het kabinet een besluit over de volgende stappen rond het wetsvoorstel voor het woonplaatsbeginsel, het objectief verdeelmodel BW en de daarmee samenhangende doordecentralisatie.

De brief van de staatssecretaris is voor meerdere uitleg vatbaar. Vooral nog gaan we er vanuit dat de inhoudelijke en financiële doordecentralisatie BW – al dan niet met de nodige aanpassingen – de komende jaren verder geëffectueerd zal worden. Het Procesplan besluitvorming 2022 d.d. 14 april onderschrijft deze interpretatie. Dit plan was nog niet gepubliceerd op het moment dat de collegenota is opgesteld. In dit plan wordt expliciet de vraag aan de orde gesteld of we met de drie financiële instrumenten, namelijk het objectief verdeelmodel BW, het woonplaatsbeginsel en de financiële doordecentralisatie, én de combinatie van deze instrumenten, het beoogde effect (meer sociale inclusie voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid) kunnen realiseren zonder onbedoelde neveneffecten. Deze drie instrumenten en alternatieven hiervoor, komen terug in de scenario's die de komende maanden uitgewerkt worden. Deze scenario's vormen de basis voor het besluit van het kabinet over de doordecentralisatie BW eind juni. In het Procesplan komt het onderzoek naar de gevolgen van de openstelling van de Wlz niet aan de orde.

De aandachtspunten van de staatssecretaris die komende maanden onderzocht worden

In zijn brief benoemt de staatssecretaris de volgende aandachtspunten:

- Uitvoeringskracht: bij onvoldoende uitvoeringskracht en beschikbare expertise bestaat het risico dat mensen lastig toegang krijgen tot beschermd wonen of dat gemeenten geen passende voorziening kunnen realiseren. Dit kan specifiek een risico zijn voor cliënten die een zwaardere vorm van deze ondersteuning nodig hebben;
- Woningaanbod: er is een tekort aan passende woonplekken voor kwetsbare groepen. De invloed van dit tekort aan woonplekken op de voorgenomen transformatie - en de kansen die de transformatie mogelijk bieden - dienen goed in kaart gebracht te worden;
- Financiële risico's: met name voor kleinere gemeenten bestaat er een risico dat tekorten ontstaan als bovengemiddeld veel mensen met een behoefte aan beschermd wonen zich melden bij het gemeentelijk loket;
- Administratieve lasten: een mogelijke toename van administratieve lasten. Wanneer (alle) gemeenten zelf gaan inkopen bij aanbieders nemen de administratieve lasten aanzienlijk toe, zeker als sprake zou zijn van kortdurende contracten en verschillen in (contract)voorwaarden;
- Definitie beschermd wonen: Het risico dat gemeenten financiële problemen krijgen als er te veel mensen uit andere gemeenten zich melden voor zorgvormen die niet onder de wettelijke definitie van beschermd wonen vallen. Het woonplaatsbeginsel houdt in dat de gemeente van herkomst verantwoordelijk is voor de kosten van BW maar dit geldt alleen voor de traditionele, intramurale vormen BW die onder de definitie BW vallen. Dit laatste aandachtspunt staat niet in de brief van de staatssecretaris maar wordt wel als aandachtspunt genoemd in het procesplan d.d.14 april.

Scenario's met betrekking tot het objectief verdeelmodel, het woonplaatsbeginsel en de financiële doordecentralisatie

De komende twee maanden worden bovengenoemde aandachtspunten nader onderzocht en wordt een viertal scenario's ten aanzien van de doordecentralisatie uitgewerkt om deze aandachtspunten te adresseren. Het betreft onderstaande scenario's:

1. Doordecentralisatie met objectief verdeelmodel en woonplaatsbeginsel zoals tot nu toe landelijk voorbereid;
2. Zie scenario 1 maar met extra waarborgen;
3. Doordecentralisatie met objectief verdeelmodel in combinatie met kostenverrekening in plaats van woonplaatsbeginsel;
4. Geen financiële doordecentralisatie maar centrumgemeenten ontvangen de middelen voor beschermd wonen via een objectief verdeelmodel.

Het handhaven van de huidige situatie (centrumgemeente constructie en historisch verdeelmodel BW) is het nul-scenario en wordt niet verder uitgewerkt.

Financiële doordecentralisatie BW tot deze zomer on hold gezet

Op dit moment is niet duidelijk of de twee pijlers van de financiële doordecentralisatie BW, namelijk het objectief verdeelmodel en het woonplaatsbeginsel, gewijzigd zullen worden en per wanneer de financiële doordecentralisatie van start gaat. Uit het procesplan blijkt dat ook de financiële doordecentralisatie op zich ter discussie staat (zie scenario 4).

In de Regiovisie BW-MO is aangekondigd dat in Q1/Q2 2022 nog een risicoanalyse en ontvlechtingsovereenkomsten (voor het geval de Zeeuwse solidariteit niet voortgezet wordt na 2025) toegevoegd zullen worden aan de Partnerschapsafspraken. Ook de artikel 12-inspecteur heeft van meet af aan benadrukt dat de Partnerschapsafspraken compleet moeten zijn voordat op basis van deze financiële samenwerkingsafspraken met een gezamenlijk regionaal budget voor BW gewerkt kan worden. Dit betekent ook dat de afspraken compleet moeten zijn op het moment dat een nieuwe meerjarige aanbesteding BW van start gaat. Zo lang het besluit van het kabinet nog niet bekend is, is het niet zinvol om de financiële samenwerkingsafspraken aan te vullen. De kans is immers groot dat het landelijk kader ingrijpend aangepast wordt en dat ook de Regiovisie en financiële samenwerkingsafspraken die tot nu toe gemaakt zijn, aangepast moeten worden.

Gevolgen voor de aanbesteding BW 2023-2025

Op 10 maart jl. heeft het OZO ingestemd met de Aanbestedingsstrategie BW 2023-2025. Het college van Vliссingen heeft deze aanbestedingsstrategie nog niet vastgesteld omdat de Partnerschapsafspraken nog niet compleet zijn.

Inmiddels is de situatie gewijzigd. Eerst moet het kabinet een besluit nemen over de financiële doordecentralisatie BW en het financiële kader. Vervolgens moeten de gemeenten opnieuw hun financiële samenwerkingsafspraken hierop afstemmen. Pas als deze stappen gezet zijn, is de start van een meerjarige aanbesteding BW mogelijk.

Uitstel van de aanbesteding BW 2023-2025 en verlenging van het contracten BW

Publicatie van de aanbesteding BW 2023-2025 in juni 2022 is de uiterste datum om de contracten in werking te laten treden per 1-1-2023. Aangezien publicatie in juni niet haalbaar is, dienen de huidige contracten verlengd te worden. De aanbidders zijn inmiddels geïnformeerd over het uitstel van de aanbesteding BW 2023-2025 door het CZWBureau. Er is nu meer tijd om de nieuwe aanbesteding BW voor te bereiden en deze extra tijd zal benut worden om het onderwerp 'aansluiting 18-/18+' grondig uit te werken en te vertalen in de aanbesteding BW. Het opnieuw onder de loep nemen van het aanbod BW voor jong volwassenen is een belangrijk speerpunt van de nieuwe aanbesteding. Dit mede gezien het feit dat de instroom in BW voor een groot deel bestaat uit jong volwassenen.

Gevolgen voor de besluitvorming over de nieuwe governance

Op dit moment is nog niet duidelijk wat de gevolgen zijn van het onderzoek ten aanzien van de doordecentralisatie BW voor de besluitvorming over de nieuwe governance.

Geactualiseerde planning voor de transformatie BW-MO en de doordecentralisatie BW

Gezien de veelheid aan ontwikkelingen die onderling van elkaar afhankelijk zijn en verschillende doorlooptijden hebben, is het noodzakelijk om deze onderlinge samenhang te analyseren en vervolgens de planning voor BW-MO te actualiseren. Aan het PMO-regieteam zal – in samenspraak met de 12 Zeeuwse gemeenten – de vraag voorgelegd worden om een geactualiseerde planning (in concept) te presenteren op het OZO van 19 mei.

Afsluiting

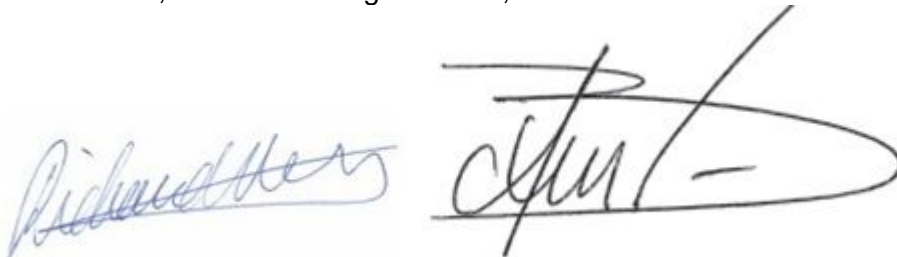
Na het besluit van het kabinet komende zomer, zullen wij u nader informeren over het landelijk kader voor doordecentralisatie BW en de gevolgen hiervan voor de centrumgemeente Vlissingen en de andere 12 Zeeuwse gemeenten.

De inspecteur art. 12 wordt geïnformeerd op het eerstvolgend TPO, tussentijds ontvangt hij het collegebesluit d.d. 19 april jl.

Wij hopen u op deze wijze voldoende geïnformeerd te hebben. Voor eventuele vragen kunt u contact opnemen met de beleidsmedewerker Chris Hermans, haar emailadres is chermans@vlissingen.nl.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Vlissingen,
de secretaris, de burgemeester,

Two handwritten signatures in blue ink. The signature on the left is 'R.D.A. Wiskerke' and the signature on the right is 'A.R.B. van den Tillaar'.

drs. R.D.A. Wiskerke drs. A.R.B. van den Tillaar